

Akademik Örgütlerde Kindarlık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademik Örgütlerde Kindarlık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16552>

Özet

Ölçek geliştirme çalışması olarak Koçyiit ve Tekel (2021) tarafından sunulan **Akademik Örgütlerde Kindarlık Ölçeği**, yükseköğretim kurumlarında çalışan akademik personelin iş ortamında yaşadığı kargınlık, kin ve intikam duygularını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu ölçek, akademik çevrelerdeki örgütsel davranış ve çatışma yönetimi alanlarında önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Ölçek, özellikle akademik ortamın rekabetçi ve hiyerarşik yapısından kaynaklanan olumsuz duygusal tepkileri ve bu tepkilerin bireyin iş yaşamına etkilerini değerlendirilmeye odaklanmaktadır.

Çalışma, ölçeğin psikometrik özelliklerini detaylı bir şekilde inceleyerek, akademik personelin kindarlık eylemlerini güvenilir ve geçerli bir şekilde belirleyebildiğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Akademik Örgütler, Kindarlık, Kargınlık, Örgütsel Davranış, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Yükseköğretim.

Yazarlar

Mehmet Koçyiit, Erkan Tekel

Amaç

Akademik Örgütlerde Kindarlık Ölçeği (AÖKÖ), Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademik personelin, meslektaşlarına, yöneticilerine veya kuruma karşı duydukları kin, nefret, kargınlık veya intikam eylemlerini ölçmek için tasarlanmıştır. Temel amaç, akademik ortamlarda **olumsuz duygusal tepkilerin** yapılandırılmış bir psikometrik araç ile tespit edilmesini sağlamaktır.

Bu ölçek, örgütsel psikoloji ve eğitim yönetimi alanlarında, akademik personelin **iş doyumunu**, örgütsel bağlılık ve tükenmişlik gibi değişkenlerle **kindarlık** arasındaki ilişkileri araştırmasına olanak tanımaktadır. Böylece, akademik kurumlardaki çatışma dinamiklerinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunulması hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, "kindarlık" (grudge-holding) kavramını, akademik iş yaşamının spesifik zorlukları bağlamında çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Bu yapı, sadece duygusal durumu değil, aynı zamanda bu duyguların bilişsel (sürekli düşünme, ruminasyon) ve davranışsal (kaçınma, pasif direnç) yansımalarını da kapsamaktadır. Çalışmanın teorik çerçevesi, **akademik**

çevrelerdeki rekabet, kaynak kıstıllılığı ve değerlendirme süreçlerinin kindarlık duygusunu tetikleyebileceği varsayımına dayanır.

AÖKÖ'nün ölçütü yap, genellikle, bireyin geçmişte yaşadığı haksızlıklar veya olumsuz olaylar unutamama, bu olaylara neden olan kişilere karşı sürekli olarak olumsuz duygular besleme ve gelecekte bu kişilere zarar verme isteği taşıma eğilimi olarak tanımlanır. Bu **psikolojik yap**, örgütsel adaletsizlik algısıyla yakından ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin **Geçerlik** çalışmaları, Koçyiğit ve Tekel (2021) tarafından detaylıca gerçekleştirilmiştir. Kapsam geçerliğinin sağlanması için uzman görüşlerine başvurulmuş ve maddelerin ilgili yapıyı temsil etme derecesi değerlendirilmiştir. Yapı geçerliği için ise hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin teorik olarak öngörülen boyutlara ayrıldığını ve yeterli düzeyde uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, AÖKÖ'nün gerçekten **akademik örgütlerdeki kindarlık yap**ın ölçütünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Akademik Örgütlerde Kindarlık Ölçeği'nin **Güvenirlilik** analizleri, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanarak yapılmıştır. Çalışmada elde edilen Cronbach Alfa değerlerinin, ölçeğin genelinde ve alt boyutlarında yüksek olduğu (genellikle .80'in üzerinde) rapor edilmiştir. Bu durum, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Ek olarak, ölçeğin zamana karşı tutarlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test güvenirlilik çalışması da yürütülmüş olabilir. Yüksek güvenirlilik katsayıları, ölçeğin **akademik personel** üzerindeki kindarlık düzeylerini stabil ve güvenilir bir biçimde ölçebildiğini ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinin temel amacı olan **Faktör Analizi**, ölçeğin boyut yapısını belirlemek amacıyla kullanılmıştır. İlk olarak uygulanan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin birden fazla alt boyuttan oluştuğunu ortaya çıkarmış ve bu alt boyutların akademik kindarlık farklı yönlerini temsil ettiği saptanmıştır.

AFA sonucunda elde edilen faktör yapısının doğruluğu, daha sonra Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA sonuçları, modelin veriyle uyumunun güçlü olduğunu gösteren kabul edilebilir uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) sunmuştur. Bu çok faktörlü yapı, **kindarlık**

kavramın akademik ortamda sadece tek bir duygu durumu olmadığını, aynı zamanda bilişsel ve davranışsal tepkileri de içerdiğini desteklemektedir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Orijinal bir ölçek geliştirme çalışmasıdır.)

Format: Derecelendirme formatı (Genellikle 5'li Likert tipi format kullanılmaktadır, ancak kaynaktan belirtilmediği için standart bir psikometrik derecelendirme olduğu varsayılmaktadır: Hiç Katılmıyorum - Tamamen Katılıyorum).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Akademik Personel

Yaş Grubu: Yetkinler (Yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademisyenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerde görev yapan Araştırma Görevlisi, Öğretim Görevlisi, Doktor Öğretim Üyesi, Doçent ve Profesör unvanlarına sahip akademik personel.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Katılımcılardan akademik yaşamlarıyla ilgili maddelere ne ölçüde katıldıklarını belirtmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Akademisyen, Örgütsel Adalet, Karşılıklı, Öntikam, Örgütsel Çatışma, Akademik Örgütler, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mehmet Koçyiğit

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Çalışmanın orijinal referanslarında ORCID bilgisi bulunmamaktadır.

Bağlantı E-posta Adresleri: mkocyigit@aku.edu.tr (Mehmet Koçyiğit)

Yayın Adresi: Afyon Kocatepe Üniversitesi (Sorumlu yazarın bağlı olduğu kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlarla iletişime geçilerek izin alınması koşuluyla kullanılabilir. Ticari amaçlı kullanımlar için yazarlarla doğrudan irtibat kurulması gerekmektedir. İletişim e-postası: mkocyigit@aku.edu.tr.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı psikometrik bilgileri, aşağıdaki link ve PDF araçlarıyla erişime açıktır.

Kaynakça

Koçyiğit, M., ve Tekel, E. (2021). Akademik Örgütlerde Kindarlık Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirliği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 547-568.

Dijital Nesne Tanımlaması (DOI): <https://doi.org/10.33711/yyuefd.919429>

Makale Başlığı: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: akademik-orgutlerde-kindarlik-olcegi-toad.pdf

Akademik Örgütlerde Kindarlık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeriğinde sağlanmamıştır. Maddeler, ölçeğin geliştirildiği Koçyiğit ve Tekel (2021) makalesinden temin edilmelidir.

Ölçek maddeleri genellikle akademik personelin amirleri, meslektaşlar veya kurumun kararları nedeniyle yaşadığı hayal kırıklığı ve intikam isteği gibi duygusal tepkileri içeren ifadelerden oluşmaktadır.

Örnek maddeler (Temsili, orijinal içerik değildir):

Bir meslektaşım bana yaptıkları haksızlıkları asla unutmam.

Kariyerimde önümü kesmeye çalışanlardan intikam almayı düşünüyorum.

Kurumun adil olmayan kararları nedeniyle sürekli öfke duyuyorum.